

vonnis

RECHTBANK 'S-GRAVENHAGE

Sector kanton

Locatie 's-Gravenhage

MdL

Rolnr.: 1108146 RL EXPL 11-29197

14 maart 2012

Sector kanton,
locatie 's-Gravenhage

Vonnis in de zaak van:

de stichting Stichting Bredero,
gevestigd te Krommenie,
eisende partij in conventie,
verwerende partij in reconventie,
gemachtigde: Graydon Nederland B.V.,

tegen

Nederlandse Vereniging voor Amateurtoneel,
gevestigd te 's-Gravenhage,
gedaagde partij in conventie,
eisende partij in reconventie,
gemachtigde: mr. R.M. van Rompaey.

Partijen worden aangeduid als “de Stichting ” en “NVA”.

Procedure

1. De kantonrechter heeft kennis genomen van de volgende stukken:
 - de dagvaarding van 3 oktober 2011;
 - de conclusie van antwoord in conventie, tevens houdende eis in reconventie;
 - de conclusie van antwoord in reconventie.;
 - de aantekeningen van de op 9 februari 2012 gehouden comparitie van partijen, waarbij partijen zijn verschenen, de Stichting vertegenwoordigd door C.J. Remijn, de NVA vertegenwoordigd door H.E. Stenfert Kroese en F. Smit, vergezeld door de gemachtigde.

Feiten

- 2.1 De NVA is een belangenbehartigingsorganisatie voor het amateurtheater in Nederland en zij biedt haar leden, waaronder theatergezelschappen, sinds eind 2010 diverse diensten. Daartoe behoort het van de leden overnemen van de afhandeling van de opvoeringsrechten, onder meer door te achterhalen wie de rechthebbenden zijn.
- 2.2 De Stichting heeft aan NVA drie facturen toegezonden betreffende opvoeringsrechten voor toneelvoorstellingen. Het betreft de facturen gedateerd 9 december 2010 (factuurnummer 4632), 10 maart 2011 (factuurnummer 4833) en 15 maart 2011 (factuurnummer 4847).

- 2.3 NVA heeft na dagvaarding de factuur genummerd 4833 d.d. 10 maart 2011 voldaan. NVA heeft de overige facturen onbetaald gelaten.

De vordering, de grondslag en het verweer

- 3.1 De Stichting vordert in conventie uitvoerbaar bij voorraad veroordeling van NVA tot betaling van een bedrag van € 1.674,95 (zijnde hoofdsom van € 1.324,20, buitengerechtigde kosten ad € 300,- en wettelijke rente tot datum dagvaarding), te vermeerderen met wettelijke rente over € 1.324,20 vanaf datum dagvaarding tot aan de dag der algehele voldoening. Tevens vordert zij veroordeling van NVA tot betaling van de proceskosten.
- 3.2 Aan haar vordering legt de Stichting ten grondslag dat zij belast is met de inning van de auteursrechten cq. opvoeringsrechten van de in de periode oktober 2010 tot en met mei 2011 gegeven toneelvoorstellingen waar de facturen betrekking op hebben. De NVA is nalatig gebleven de facturen te voldoen. Om die reden is de NVA tevens buitengerechtigde incassokosten verschuldigd.
- 3.3 De NVA vordert in reconventie, uitvoerbaar bij voorraad, een verklaring voor recht dat de NVA uitsluitend tot betaling van vergoedingen terzake opvoeringsrechten aan de Stichting hoeft over te gaan, nadat de Stichting genoegzaam, met stukken gestaafd, heeft aangetoond dat zij daadwerkelijk bevoegd is om deze rechten namens de rechthebbende(n) te incasseren. Voorts vordert zij veroordeling van de Stichting in de proceskosten in reconventie.
- 3.4 Aan haar vordering legt NVA - verkort weergegeven - het navolgende ten grondslag. Zij wenst duidelijkheid te scheppen en een einde te maken aan de ontransparante praktijk met betrekking tot het innen van opvoeringsrechten. Met enige regelmaat claimen meerdere incassobureaus vergoedingen met betrekking tot hetzelfde theaterstuk. Niet duidelijk is of de vergoedingen daadwerkelijk bij de rechthebbenden terecht komen en incassobureaus treden zonder juridische rechtvaardiging hard op tegen amateurgezelschappen die amateurtoneel als hobby bedrijven en geen zicht hebben op de bijbehorende juridische aangelegenheden, zoals het vragen van toestemming voor opvoering. De NVA heeft er belang bij deugdelijk bewijs te kunnen verlangen, zodat aan de juiste partij kan worden betaald. Zulks temeer nu haar uit (schriftelijke) mededelingen van de Stichting is gebleken dat de Stichting voor diverse theaterstukken rechten int zonder daarvoor gemachtigde zijn door de rechthebbende(n). Om deze redenen heeft de NVA belang bij de gevorderde verklaring voor recht.
- 3.5 NVA heeft in conventie en de Stichting heeft in reconventie verweer gevoerd. Op het verweer zal hierna - voor zover van belang - nader worden ingegaan.

Beoordeling

In conventie

- 4.1 De Stichting heeft ter comparitie erkend dat de factuur genummerd 4833 d.d. 10 maart 2011 na dagvaarding is voldaan en ze heeft derhalve haar vordering met € 156,- verminderd. Nu de documenten ter onderbouwing van de gestelde incassobevoegdheid betreffende deze factuur, welke documenten voor NVA aanleiding vormden om tot betaling over te gaan, eerst na dagvaarding aan NVA zijn toegezonden terwijl NVA daar reeds eerder om had verzocht, bestaat er naar het

oordeel van de kantonrechter geen aanleiding tot toewijzing van buitengerechtelijke kosten met betrekking tot deze factuur.

- 4.2 De NVA heeft niet de hoogte van de gevorderde bedragen betwist, maar zij betwist wel de door de Stichting - die, anders dan bijvoorbeeld BUMA/STEMRA geen wettelijke grondslag heeft - aan haar vordering ten grondslag gelegde bevoegdheid om de vorderingen te incasseren. Onder deze omstandigheden is het aan de Stichting om - nu zij zich beroept op de rechtsgevolgen van de door haar gestelde feiten en rechten - bewijs te leveren van de door haar gestelde bevoegdheid om tot incasseren over te gaan.
- 4.3 Met betrekking tot factuur nummer 4632 d.d. 9 december 2010 overweegt de kantonrechter als volgt. De factuur heeft betrekking op de opvoeringsrechten van het stuk "Drie grote vrouwen" van auteur Edward Albee / vertaler Jan Donkers (hierna tezamen te noemen: Albee). Ter onderbouwing van haar stelling dat zij bevoegd is tot incasseren heeft de Stichting de navolgende stukken aan NVA gezonden. Allereerst een overeenkomst tussen de Stichting en Auteursbureau ALMO BVBA (hierna: ALMO) d.d. 1 april 2001, waarbij ALMO aan de stichting exclusief mandaat heeft gegeven om de opvoeringsrechten "[...] te innen voor opvoeringen in Nederland door amateur-gezelschappen [...] waarvan de auteursrechten voor Nederland bij ALMO berusten[...]". Voorts heeft zij overgelegd een brief gedateerd 1 augustus 2011 van The Marton Agency aan het Nieuw Almeloos Toneel waarin onder meer is vermeld "[...] We are shocked to learn from our partner agency in Antwerp the Almo agency that you have neither signed a licence nor paid for the illegal performances of THREE TALL WOMEN which you presented on [...]. You have committed copyright infringement and have violated Mr. Albee's moral rights [...].". Uit de overgelegde stukken blijkt wel dat The Marton Agency de toneelgroep aanschreef tot betaling van auteursrechten, doch er blijkt niet uit dat Albee deze agency daartoe ook opdracht heeft gegeven. Aldus kan hieruit niet worden afgeleid dat de Stichting door Albee (indirect) gemachtigd is tot incasseren van deze factuur.
- 4.4 Met betrekking tot factuur nummer 4847 d.d. 15 maart 2011 overweegt de kantonrechter als volgt. Deze factuur heeft betrekking op de opvoeringsrechten voor het toneelstuk "One flew over the Cuckoo's nest" van auteur Dale Wasserman / vertaler Eddy Asselbergs (hierna tezamen te noemen: Wassermann). Ter onderbouwing van haar stelling dat zij bevoegd is tot incasseren heeft de Stichting aan NVA overgelegd een brief van 31 december 2010 van The Marton Agency aan ALMO, waarin met betrekking tot dit toneelstuk is vermeld "In consideration of an additional advance payment [...] this letter extends your contract for the above play dated June 7, 1999 and extended by letter agreements on August 6, 2002 and January 10, 2008, to be valid through December 31, 2013 [...]". Uit deze brief kan wel worden afgeleid dat The Marton Agency contracteerde met ALMO, maar er blijkt niet uit dat Dale Wasserman deze agency daartoe ook opdracht heeft gegeven. Aldus kan hieruit niet worden afgeleid dat de Stichting door Dale Wasserman (indirect) gemachtigde is tot incasseren van deze factuur.
- 4.5 De Stichting heeft ter comparitie aangegeven dat zij niet over meer of andere dan de hiervoor genoemde documenten kan beschikken om aan te tonen dat de rechthebbenden haar opdracht hebben gegeven om de opvoeringsrechten te

incasseren. Onder deze omstandigheden bestaat er geen aanleiding om de Stichting tot bewijslevering toe te laten.

- 4.6 Uit het voorgaande volgt dat niet is komen vast te staan dat de vorderingen betreffende de twee facturen opeisbaar zijn. De vordering zal derhalve worden afgewezen. Als de in het ongelijk gestelde partij zal de Stichting in de proceskosten worden veroordeeld.

In reconventie

- 4.7 De vordering in reconventie betreft een vordering die tot de bevoegdheid van de rechtbank sector civiel behoort. Nu naar het oordeel van de kantonrechter evenwel sprake is van voldoende samenhang tussen de reconventionele vordering en de vordering in conventie zal de kantonrechter ook de vordering in reconventie behandelen en beslissen.
- 4.8 De NVA heeft aan haar vordering ten grondslag gelegd hetgeen hiervoor onder 3.4 verkort is weergegeven. Voorts heeft de NVA onder meer het navolgende aangevoerd. De Stichting is nodeloos gaan procederen. Er is sprake van toenemende ontevredenheid onder de leden van NVA waar het de incasso van opvoeringsrechten betreft. Zij heeft de Stichting aangegeven dat zij tot betaling zal overgaan nadat door de Stichting deugdelijk is aangetoond dat zij daadwerkelijk tot incasso bevoegd is. Ter comparitie heeft de NVA nog aangevoerd dat zij met de gevorderde verklaring voor recht wenst te voorkomen dat zij binnenkort weer in een vergelijkbare zaak door de Stichting wordt gedagvaard.
- 4.9 De Stichting heeft als verweer onder meer het navolgende aangevoerd. Anders dan de NVA suggereert is de Stichting geen commercieel bureau, maar een non profitorganisatie. Ook van "schimmigheid" is geen sprake. Gelden die zijn geïnd maar om enige reden niet kunnen worden uitbetaald, worden na 20 jaar in een fonds gestort, in de tussentijd zoekt de Stichting naar levende rechthebbenden of erfgenamen. Niet alle opdrachtgevers van de Stichting tekenden een overeenkomst. Er zijn ook rechthebbenden die mondeling, telefonisch of per email opdracht hebben gegeven. Soms wordt geïncasseerd op grond van het feit dat bij opvoering zonder betaling van rechten sprake is van overtreding van de wet; de Stichting gaat dan na ontvangst van de gelden op zoek naar de rechthebbende. Het is juist dat soms meerdere bureaus opvoerrechten incasseren; dat kan het geval zijn indien auteur en vertaler bij verschillende bureaus zijn aangesloten. De Stichting betwist dat sprake is van toenemende ontevredenheid onder de leden van NVA en wijst erop dat nog geen 2% van de facturen van de Stichting via NVA loopt. De Stichting kan zich niet aan de indruk onttrekken dat NVA, die haar leden kennelijk wel aan haar heeft laten betalen, poogt onder betalingsverplichtingen uit te komen. De door NVA genoemde procedure (inhoudende dat opvoeringsrechten zullen worden overgemaakt nadat duidelijk is aangetoond dat de Stichting daadwerkelijk tot incasso bevoegd is) heeft NVA, anders dan zij stelt, niet vooraf aan de Stichting kenbaar gemaakt.
- 4.10 De vordering in reconventie zal worden afgewezen, nu hiervoor een juridische grondslag ontbreekt. Ook heeft NVA naar het oordeel van de kantonrechter onvoldoende belang bij haar vordering. Zij voorkomt er ook niet mee - zoals zij beoogt - dat zij opnieuw door de Stichting in een procedure wordt betrokken indien een factuur onbetaald blijft. Als partijen van mening verschillen over de vraag of een

door de Stichting gepresenteerde vordering deugdelijk is onderbouwd, is het aan de Stichting om te beslissen of zij die wil voorleggen aan de rechter, die alsdan die vordering zal beoordelen.

4.11 Als de in het ongelijk gestelde partij zal de NVA worden veroordeeld in de proceskosten in reconventie.

4.12 In het licht van hetgeen hiervoor is overwogen behoeven de overige stellingen van partijen geen bespreking meer.

Beslissing

De kantonrechter:

in conventie:

- wijst de vordering af;
- veroordeelt de Stichting in de kosten van deze procedure in conventie, tot op deze uitspraak aan de zijde van de NVA vastgesteld op € 300,00 aan salaris voor de gemachtigde, en bepaalt dat dit bedrag binnen veertien dagen na betekening van dit vonnis moet zijn voldaan, te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW vanaf het einde van voormelde termijn tot aan de dag der algehele voldoening.

In reconventie:

- wijst de vordering af;
- veroordeelt de NVA in de kosten van deze procedure in reconventie, tot op deze uitspraak aan de zijde van de Stichting vastgesteld op € 150,00 wegens salaris gemachtigde.

In conventie en in reconventie:

- verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door kantonrechter mr. M. de Leeuw en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 14 maart 2012.

Voor griffier
Afgegeven aan en ten verzoeken van
staar(s), eiser(s) en gedaagde(n). i/c
De griffier van de rechtbank 's-Gravenhage,
sector kanton, locatie 's-Gravenhage